

Izpred sodišča.

Na smrt!

Gradec, 20. novembra. Pred armadno divizijsko sodnijo stal je infanterist 47. inf. regimenta Anton Maček pod obtožbo dvaratnega umora. Obtoženec je bil pivovarniški uradnik v Mariboru in je potem prišel v 47. inf. regimentu. Dezertiral je večkrat in bil od plena večkratnih vlovov; vjeli so ga in obtoženec je izgubil svojo šaržo kot četovodja. To ga je, kakor je sam dejal, tako žalostilo, da je zopet dezertiral. Pri iskanju po živilih prišel je dne 19. avgusta ob 9. uri zjutraj v hišo kočarice Alojzije Polančič v Ranzenbergu, da bi tam kaj ukradel. Ko je videl, da je žena sama, jo je 22 krat zabodel, vsled česar je žena umrla. Njen 5 let stari vnuk Johan Strauß, ki je ravno tja prišel, bil je od nečloveškega vojaka 6 krat zaboden, kar je tudi otroka smrtilo. Neki vojno-vjeti Rus, ki je prišel v hišo, da bi si izposodil pisalne potreščine, našel je mrliča drugega poleg drugega v predišju ležati, kamor sta žrtvi še dospeli. Mrlič je bil pustil hranilne knjižice in vrednostne papirje nedotaknjene in oropal le 146 kron gotovega denarja ter neko belo srajco, ki ga je potem izdala. Maček je imel čudno obnašanje in ko se je natančno pričelo zasledovanje, našlo se je pri njemu oropano srajco. Potem je svoj zločin priznal. Maček je duševno manj vreden in kaže veliko brezbriznost. Armadna sodnija ga je obsodila na smrt na vešalah. Tudi smrtno obsodbo je vzel z veliko brezbriznostjo na znanje.

Star vojak.

Naša slika kaže čez 70 let starega in sploh najstarejšega vojnega prostovoljca iz Tirolske, ki je iz ljubezni do avstrijske do-

Ein Tiroler Kriegsfreiwilliger

movine še kot belolasi starček prijel za puško in se, mnogokrat odlikovan, bori proti laškemu sovražniku.

Razno.

Zahvala feldmaršala v. Krobotina koroški deželi. Na čestitke koroškega deželnega glavarja poslal je feldmaršal v. Krobotin sledeči odgovor: „Jako počaščen vsled ljubljive čestitke ob priliki mojega najvišjega odlikovanja, ki ste jo Vaša ekscelencija v lastnem kakor v imenu vojvodine Koroške mi izrazili dobroto imeli, prosim, da sprejmete mojo najboljšo zahvalo. Veliko zadoščenje mi je, da Vaši ekscelenciji kot deželnemu glavarju koroškemu zamorem priznati delo junakov in njihovih sinov Koroške in da smem s tem odkrito željo združiti, da naj bi osvoboditev mej od sovražnika, h kateri sopomoči se smatram vedno srečnega, bila uvod za odslej nemoteno vedno napredujoče razvijanje dežele in za dobro zasluženno uspevanje njegovega patrijotičnega prebivalstva.

* * *

Prijava in oddaja odpadkov legiranega jekla. Ministrska odredba z dne 30. oktobra 1917,

drž. zak. št. 420 odreja zbiranje, prijavo in oddajo odpadkov legiranega jekla v vseh obratih, kjer nastanejo taki odpadki. Gre za jeklo, ki je legirano z kromom, molibdenom, vanadijem ali volframom. Prijaviti mora te odpadke vsak njih posestnik ali shranjevalec komisiji za železo na Dunaju (Eisenkommission, Edeltahlreferat, Kriegsministerium) četletno po stanju s konca prejšnjega meseca. Porabiti je za to tiskovine, ki se dobe pri komisiji za železo. Oddati je odpadke prevzemalcem, ki jih določa ta komisija. Izvzete so le jeklarne, če jih rabijo za izdelovanje novega jekla. Za predelovanje in drugačno porabo treba, izvzemi v navedenih jeklarnah, posebnega dovoljenja komisije. Oddaja novega ob uporabi odpadkov izdelanega jekla je vezana na dovolitev trgovinskega ministrstva.

Vas dobila pol milijona za želje. Vas Vodjinci v Slavoniji je prodala želja za pol milijona kron. Ta denar so investirali v zemljišča, ki so jih nakupili od tamošnjih Nemcev.

Firma J. u. S. van Messel, izvoz zelenjave v Rotterdamu, Gondschestraat, ki je pod različnim besedilom svoje trdke delala nereelne kupčije po Avstriji, je prišla v konkurz. Bližnje podatke, zlasti tudi o prijavi zahtevkov, je dobil pri trgovski in obrtniški zbornici.

Nalezljive boleznii v Avstriji. Praški profesor Jaksch je sestavil zanimljivo statistiko nalezljivih boleznii v Avstriji v poslednjih štirih letih, kjer govori o tuberkulozi, legarju, osepnicah, davici, škrlatinki in ošpicah. Za navedenimi boleznimi je umrlo v zadnjih štirih letih v naši državni polovici nič manj nego 6,656.509 ljudi. Od teh na tuberkulozi 3,350.187 oseb ali 55 in 1/4 odstotka, za davico 11 in 1/2 odstotka, za škrlatinko 8 in 1/2 odstotka, ter za ošpicami 8 odstotkov. Iz navedenega je jasno, da je tuberkuloza najstrašnejša nalezljiva bolezen, ki ugonablja ljudi in oškoduje državo v največji meri in da ošpice niso tako nedolžna bolezen za kakršno jo imajo naše matere. Zanimive podatke je objavil profesor Jaksch v kolikor se tičejo osepnic. L. 1873. je umrlo za osepnicami 60.000 ljudi, v poznejših letih je padalo število umrlih, in je umrlo l. 1890. le še 6000 oseb za osepnicami. l. 1893. je padlo število za osepnicami umrlih oseb na 2500, l. 1895. na 800, l. 1907. na 90 a l. 1911. je umrlo za osepnicami samo 6 oseb. Svetovna vojska pa je jako pospešila razširjenje osepnic posebno v Galiciji, v Bukovini in na gorenjem Ogrskem. Šele ko je bilo v Galiciji upeljano stavljenje koz (cepljenje), se je posrečilo to strašno bolezen omejiti. Tudi trebušni legar, ki je bil prejšnja leta jako nevaren gost, se je posrečilo znatno omejiti. Dočim je v letih 1873. do 1889. umrlo slednje leto za to boleznijo 10.000 do 20.000 ljudi, je znašalo število umrlih od l. 1890. do leta 1911. povprečno 3500 na leto; vsekako že jako veliko število. Higienični in socialni napredek je najboljšo sredstvo proti tej epidemiji. Tam, kjer je dobra pitna voda, kjer imajo kanalizacijo, se ne more ta bolezen širiti in preneha sama od sebe, če je preskrbljeno za potrebno prehrano ljudi. Vojska ima tudi v tem oziru mnogo na svoji vesti in če hoče država to bolezen zabraniti, da ne bo zahtevala toliko ljudi v zaledju kakor v zakopih, mora preganjati odušstvo z živili in skrbeti za prehrano ljudi.

Poslanec Malik se vrača iz ruskega vjetništva. Zunanji minister grof Czernin je sporočil posl. Heilingerja, da se poslanec Malik (Vsenemec), ki se nahaja od padca Przemysla v ruskem vjetništvu, v najkrajšem času vrne, ker je 62 let star in spada torej med tiste vojne vjetnike, ki bodo med Rusijo in Avstrijo izmenjani. Kakor znano je nemški poslanec Malik, bivši poslanec 10. štajerskega volilnega okraja (m. dr. tudi mesta Ptuj) vkljub svoji starosti storil svojo dolžnost in več kot svojo dolžnost napram naši domovini. V Przemyslu bil je vjet in živi od padca te trdnjave sem v ruskem vojnem vjetništvu. Želeti je njemu in njegovim tovarišem, da se čimpreje v svojo domovino vrnejo!

Veliko zalogo sladkorja, vinskega octa in špirta je našla dunajska policija v skladišču spediterja Mendla v II. okraju. Sladkorja je

bilo 40 zabojev. To blago se je vtihotapljalno na Ogrsko.

Dva milijona vojnih vjetnikov ima sedaj Nemčija. To število obsega samo one vojne vjetnike, ki so vpisani v nemških vjetniških taboriščih.

Umril je na Dunaju znani nemški slikar Leopold Horowitz, 80 let star.

V bolnišnici dunajskega dež. sodišča je umrla vsled bolezni na ledvicah postrežnica Lichtenecker, ki je skupaj s svojim ljubimcem Hirtom dne 20. januarja t. l. zavratno umorila in oropala uradniško vdovo Loschitz ter se skozi cel teden spretno skrivala pred policijo, ki jo je končno zasačila v Gradcu.

Sežiganje mrličev. V državnem zboru so poslanci baron Hock in tovariši izročili predlog, ki zahteva priznanja svobode sežiganja mrličev. Po razsodbi upravnega sodišča je v Avstriji sežiganje mrličev dopustno le na podlagi izrecno zakonite določbe. Z ozirom na izkušnje v svetovni vojni zahtevajo predlagatelji, naj državni zbor sklene zakon, ki dovoljuje sežiganje mrličev.

Novo ogrske poštne znamke. Ogrska vlada izda nove poštne znamke po 3, 5, 10, 35 in 40 vin.

Beguncev po Italiji mrgoli. Organizirajo pa za nje pomožne akcije. Banca Commerciale je dala za begunce 300.000 lir, neki industrijalec 100.000 lir. V San Paulo v Braziliji so nakazali za begunce 200.000 lir. Nadškof v Milanu in škof v Bresciji sta izdala patrijotične oklice.

Prepovedano nastavljanje. Dunajska policija je prepovedala, da bi se odrasčeni že ponoči nastavljali pred raznimi trgovinami. Otroci se sploh ne smejo več nastavljati. Ali je dunajska policija tudi poskrbela, da bodo ljudje brez nastavljenja dobili živila, tega ne poročajo.

Avtomobilska nezgoda barona Conrada. Ko se je peljal feldmaršal Conrad v ponedeljek proti Bolzanu z juga, šofer ni opazil, da se zapirajo železniške ograje. Čez tir meranske železnice je prišel in treščil v drugo ograjo. Avtomobil je precej poškodovan, šofer lahko vsled razbitega stekla, feldmaršalu Conradu se ni zg dilo nič.

Kardinal v strelskem jarku. Katoliški nadškof v Westminstru na Angleškem, kardinal Bourne se je podal na francosko bojišče, da obišče katoliške angleške vojake, ki se nahajajo na francoskem bojišču. S čelado na glavi in z masko proti strupenim plinom na licu se je podal v najsprednejše strelske jarke. Poročajo, da se je nahajal kardinal parkrat v strelskih jarkih v največji smrtni nevarnosti.

Znamenito skrivališče dezerterja. Na Francoskem se je razkrilo v nekem večjem kraju čudno skrivališče dezerterja. Neki gostilničar, ki je v začetku vojne pobegnil, si je napravil udobno bivališče v kleti svoje restavracije. Čez 30 mesecev je prebil tako, izvrstno založen z jedjo in pijačo. Med 2. in 3. uro ponoči je napravil redno majhen sprehod. Sedaj so ga vjeli in pripravlja se proces. Skoro tri leta skrivati se pred oblastvijo, mora biti že „višji dezertjer“. Sploh je pa bil prostor v kleti prav razkošno tapeciran, opremljen z lepim pohištvom in dragocenimi preprogami, električno razsvetljen in je imel tudi dobro peč, krasno — prebivališče, kakoršnega bi se človek ne branil.

Da v financijelnem oziru ne zaostanemo za krasnimi uspehi na bojnem polju in da dostojanstveno dokažemo skupno silo naše krasne Avstrije, je dolžnost vsacega, da podpiše 7. vojno posojilo!

Električna luč brez baterije! Znana eksportna firma Maks Böhmel, Dunaj IV., Margaretenstraße 27/51, prinaša novo električno dynamo žepno svetilko in zamore spremeniti vsa industrijska žepna svetilka z baterijami. Pri tej svetilki pride s pritiskom dynamo v delo, ki daje električni tok za svetilko in s tem lepo, belo svetlobo. Cenejša kakor vsaka druga žepna svetilka, ker odpade nadomestilo baterij. Gori kolikor časa se hoče brez opešanja. Cena znaša K 30.—. Katalog proti v pošiljanju K 150.